

Til Nærings- og fiskeridepartementet

Innspill til regjeringens arbeide med en nasjonal Havstregi

Sjømannsorganisasjonene i Norge vil med dette benytte muligheten til å komme med sine innspill vedrørende regjeringens arbeide med en strategi for Havrommet.

Innledning

Vi vil innledningsvis understreke at vi mener det gir lite mening å arbeide med en sånn strategi uten at man stiller krav til ordnede arbeidsforhold i norske farvann og på sokkelen. Utlendinger er selvsagt velkommen til å ta del i Norges nye havprosjekt, men det må skje på norske premisser, på norske lønns- og arbeidsvilkår.

Da oljeeventyret startet for 50 år siden måtte vi hente kompetanse fra utlandet. Men vi tenkte langsiktig, og ambisjonen var at ressursene på sokkelen skulle utnyttes slik at *«de kommer hele samfunnet til gode»*, og at staten skulle medvirke til en samordning av norske interesser innenfor norsk petroleumsindustri og til *«oppbygging av et norsk, integrert oljemiljø med såvel nasjonalt som internasjonalt siktepunkt»*. På den måten bygget vi opp en næring i verdenstoppen med norske ingeniører og fagarbeidere.

Nå når det neste kapittelet om havet skal skrives må vi forvalte den erfaringsbaserte kompetansen vi gjennom tiår har bygget opp som stolt sjøfartsnasjon, like klokt.

Vi vil og understreke at det må være en forutsetning at den maritime aktivitetet og i fremtiden utføres av kvalifisert maritimt personell med de nødvendige sertifikater og tilhørende autorisasjoner.

Maritim konkurransekraft

Norge er i omstilling, og et av de nye, store nasjonale prosjektene er å utnytte mulighetene i havet for å skape nye arbeidsplasser, og gjennom det bidra til å trygge vår felles velferd. Det å gi folk noe å leve av, er noe av det viktigste vi foretar oss som samfunn. Skal vi klare dette må det skapes verdier gjennom arbeidsplasser, verdiskaping, vekst og bosetting i hele landet.

Vi har seks ganger så mye hav som landjord. Norge råder over nesten to millioner kvadratkilometer med hav. Å generere verdier i disse områdene er følgelig svært viktig. Havet gjør Norge til en internasjonal stormakt, og norsk maritim kompetanse er i verdenstoppen. Havnæringene skaper allerede mange og viktige arbeidsplasser. Det er store verdier i norsk maritim næring, men mulighetene for vekst i den norske maritime klyngen er fortsatt betydelig.

Sjøfolkene har opp gjennom historien vært en del av navet i denne fantastiske klyngen. Å sikre konkurransekraften til næringen og i fremtiden handler derfor i stor grad om å sikre

Besøksadresse: Rosenkrantz' gate 15-17 • Postadresse: Postboks 2000 Vika, 0125 Oslo

Norsk Sjøoffisersforbund
Tlf. 22 00 55 00
Faks 22 00 55 01

Det norske maskinistforbund
Tlf. 24 14 83 70
Faks 24 14 83 80

Norsk Sjømannsforbund
Tlf. 22 82 58 00
Faks 22 33 66 18

SJØMANNSORGANISASJONENE I NORGE

konkurranseskraften til norske sjøfolk. Å kunne konkurrere på lik linje med utenlandske sjøfolk egne farvann er en grunnleggende forutsetning for å kunne opprettholde denne konkurranseskraften.

Vi mener et krav til felles kjøreregler gjennom krav til norske lønns- og arbeidsvilkår er en slik grunnleggende forutsetning som vil sikre likeverdige konkurransevilkår uavhengig av flagg og nasjonalitet. Dette er og måten man har løst tilsvarende utfordringer på fastlandet. Alternativet er at fremtiden i havrommet er uten norske sjøfolk og norsk sysselsetting.

Den norske modellen

På land er det en selvfølge at alle skal ha norsk lønn. Går man derimot om bord i et skip gjelder ikke dette prinsippet lenger, selv om man bor og jobber i Norge. Da byggenæringen, transportnæringen og andre næringer fikk utfordringer som følge av at arbeidstakere fra land med langt lavere krav til lønns- og arbeidsvilkår, kunne underby norske arbeidstakere på lønn, satte myndighetene foten ned.

Arbeidsgiverne sto da på barrikadene sammen med arbeidstakerne. Det ble slått fast at alle som kommer til Norge for å jobbe skal ha norsk lønn og de samme rettighetene som norske arbeidstakere. På den måten sikret vi ordnede forhold med sunne og like konkurransevilkår.

Nå har vi den samme situasjonen i norske sund og fjorder. Skip tilknyttet oppdrettsanlegg, som frakter gods mellom norske havner, eller som går til og fra olje- og gassinstallasjoner, kan i løpet av få timer skifte flagg. Da kan de hoppe bukk over alle de lover, regler og rettigheter vi har blitt enige om for det norske samfunn, og erstatte dem med betingelsene som gjelder i en karibisk øystat eller et annet land som tilbyr såkalt bekvemmelighetsflagg. De kan da tilby lønn ned i 35 kroner timen. Ingen annen nordmann ansatt på norske betingelser som er på tjenestereise i et annet land kan sies opp med hjemmel i det landet han befinner seg i.

For redere som ønsker å tilby norske lønns- og arbeidsvilkår er dette en stadig større utfordring. De taper markedsandeler og tvinges til å flagge ut for å spare kostnader.

Store fremtidige muligheter i havet

Det er rom for å skapes tusenvis av nye arbeidsplasser i det norske havrommet, men dersom disse skal fylles av utenlandsk bosatt arbeidskraft på internasjonale minimumslønninger og uten normale norske sosiale goder og arbeidervern, vil disse arbeidsplasser ikke bidra til oppbygging av norsk kompetanse og dermed fremtidig konkurranseskraft. Ikke blir det bosetting i by og bygd langs vår langstrakte kyst, ikke kommer det skatteinntekter og dermed velferd til Norge. I tillegg vil Norges mulighet til å beordre skip i en krigssituasjon ikke være mulig, da de verken har norsk flagg eller mannskap.

Besøksadresse: Rosenkrantz' gate 15-17 • Postadresse: Postboks 2000 Vika, 0125 Oslo

Norsk Sjøoffisersforbund
Tlf. 22 00 55 00
Faks 22 00 55 01

Det norske maskinistforbund
Tlf. 24 14 83 70
Faks 24 14 83 80

Norsk Sjømannsforbund
Tlf. 22 82 58 00
Faks 22 33 66 18

SJØMANNSORGANISASJONENE I NORGE

For å utnytte mulighetene må myndighetene tenke langsiktig, og sørge for å opprettholde og utvikle Norges kompetanse. Det innebærer at de som skal jobbe i de havbaserte næringene må kunne bo og leve i Norge. Hvis ikke, vil vår kompetanse forvitne og forsvinne ut av landet. Dette må gjøres ved å stille krav til norske lønns- og arbeidsvilkår der det lar seg gjøre for all aktivitet som skal foregå i det norske havrommet i fremtiden.

Det foreligger en artikkel fra professor ved Nordisk Institutt for Sjørett, Henrik Ringbom, som konkluderer med at det er et nasjonalt handlingsrom knyttet til dette spørsmålet. Denne artikkelen ble publisert sommeren 2015. Dersom regjeringen fortsatt er usikre på dette må spørsmålet utredes gjennom et parts sammensatt utvalg så fort som mulig. Dette er et krav som og samsvarer med flertallet sin innstilling i det regjeringsoppnevnte "Fartsområdeutvalget" som leverte sin innstilling til departementet i september 2014.

Den norske modellen bygger på et nært samspill mellom partene i arbeidslivet som sikrer arbeidstakere og arbeidsgivere trygghet, stabilitet og forutsigbarhet. At vi sammen setter oss ned for å definere fremtidens arbeidsmarked i norske havområder er følgelig en naturlig oppfølging dette samspillet.

Oslo 31. oktober 2016

Med vennlig hilsen

Hans Sande
Norsk Sjøoffisersforbund
Adm. Direktør

Hege-Merethe Bengtsson
Det norske maskinistforbund
Adm. Direktør

Johnny Hansen
Norsk Sjømannsforbund
Forbundsleder

Besøksadresse: Rosenkrantz' gate 15-17 • Postadresse: Postboks 2000 Vika, 0125 Oslo

Norsk Sjøoffisersforbund
Tlf. 22 00 55 00
Faks 22 00 55 01

Det norske maskinistforbund
Tlf. 24 14 83 70
Faks 24 14 83 80

Norsk Sjømannsforbund
Tlf. 22 82 58 00
Faks 22 33 66 18